

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

2020

FENA

FINLÄNSK FISKARE

SPARA DITT
FISKEKORT
SOM FINNS PÅ
BAKPÄRMEN!

EN ANSVARSFULL

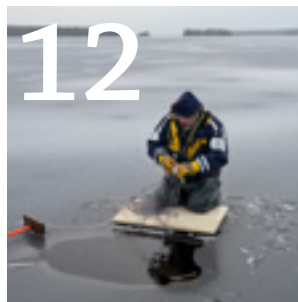
FISKARE RESPEKTERAR NATUREN

FINLÄNDARNA FISKAR
MÅNGSIDIGT

EN 18-ÅRING ÄR MYNDIG
OCKSÅ SOM FISKARE

FEM PROJEKT TILL FÖRMÅN
FÖR FISKAR

UT PÅ TUR MED EN
FISKEÖVERVAKARE

FISKEKUNSKAP FÖR NYA GENERATIONER3

Minister Jari Leppäs hälsning och utmaning till alla fiskare.

FINLÄNDARNA FISKAR MÅNGSIDIGT5-11

Både likheter och skillnader uppdagades i en undersökning bland fiskeentusiaster. Resultaten gör det möjligt att beakta olika grupper av fiskare.

EN ANSVARSFULL FISKARE RESPEKTERAR NATUREN12-13

Både fiskarens egna värderingar och lagstiftningen bidrar till ansvarsfullhet. Vad ska just du beakta för att agera ansvarsfullt?

EN 18-ÅRING ÄR MYNDIG OCKSÅ SOM FISKARE14-15

Vad betyder det att bli myndig för en ung fiskare och ur lagen om fiskes synvinkel?

FEM PROJEKT TILL FÖRMÅN FÖR FISKAR16-17

Vi presenterar fem projekt som genomförts till förmån för olika fiskarter och deras fortplantning med medel från fiskevårdsavgifterna.

UT PÅ TUR MED EN FISKEÖVERVAKARE18-21

Fiskevårdsavgifterna finansierar också fiskeövervakning. Vi bekantar oss med fiskeövervakarens mångsidiga och sociala jobb.

VANLIGA FRÅGOR OM FISKEVÅRDSAVGIFTEN22

FISKERINYHETER23

KOM IHÅG DITT FISKEKORT PÅ BAKPÄRMEN

S. 24

Vad är Fena?

Tidningen Fena utkommer en gång om året och delas ut från våren fram till hösten till fiskare som under innevarande år har betalat fiskevårdsavgiften för hela kalenderåret. På tidningens baksida finns mottagarens personliga fiskekort.

I Fena kan du läsa om hur fiskevårdsavgiften används, om ansvarsfullt fiske och om aktuella teman som berör fiskerinäringen. Tidningen produceras i samarbete mellan aktörer inom den offentliga förvaltningen och fiskeorganisationerna.

Omslagsbild: Kimmo Ervola

FISKEKUNSKAP FÖR NYA GENERATIONER

JARI LEPPÄ

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTER

I Finland är förhållandena för fiske utmärkta. I de tusen sjöarnas land finns fiskevatten så det räcker och blir över, och det är enkelt att skaffa fisketillstånd. Tröskeln är alltså låg för den som vill fiska. Fiske är en utmärkt hobby, där en ung fiskeentusiast kan bygga upp sin relation till naturen och ta del av naturupplevelser utan större utgifter.

Vårt mål är att fritidsfisket ska vara en populär och uppskattad naturhobby, där våra varierande fiskevatten och fiskemöjligheter utnyttjas på ett hållbart sätt. Vi arbetar hårt för att stärka våra fiskbestånd, i synnerhet vandringsfiskarna, och för att det ska finnas inhemsk fisk på matborden i vårt land. Samtidigt vet vi att antalet fiskare minskar.

Hur kan vi locka ungdomar att prova på fiske? Här har vi äldre fiskare, som redan har fiskat en längre tid, en viktig uppgift. Att ha en bekant och trygg vuxen som sällskap på den första fisketuren kan vara precis vad barn och unga behöver för att intresset för fiske ska väckas.

Jag utmanar alla fiskare att ta med barn och unga på en fisketur och föregå med gott exempel för att överföra fiskekunskap och den finländska jakt- och fisketraditionen till följande generationer. Det är vad jag själv också gör. Tillsammans med min dotter har jag fått ta del av fina upplevelser under våra fisketurer. Visst har vi också lyckats dra upp en och annan fisk – men tiden vi tillbringat tillsammans i naturen är huvudsaken.

Jag önskar dig intressanta lästunder med Fena och spänning på fisketuren!

“

FISKE ÄR EN UTMÄRKT HOBBY,
DÄR EN UNG FISKEENTUSIAST
KAN BYGGA UPP SIN RELATION
TILL NATUREN OCH TA DEL AV
NATURUPPLEVELSER UTAN
STÖRRE UTGIFTER.

FENA
FINLÄNSK FISKARE

4:e årgången,
utgivningsdatum 17.4.2020

REDAKTIONSSSEKRETERARE

Kirsi Suojoki
Forststyrelsen, 040 186 5875
kirsi.suojoki@metso.fi

REDAKTION

Jord- och skogsbruksministeriet
Eija Kirjavainen (ordf.)
Roni Selén
Teemu Leppänen

Forststyrelsen
Aku Ahlholm
Mikko Malin

Närings-, trafik- och miljöcentralen
Teemu Hentinen
Mikko Koivurinta
Hannu Salo

Naturresursinstitutet
Ira Mellberg

**Finlands Fritidsfiskares
Centralorganisation**
Jaana Vetikko

**Centralförbundet för
Fiskerihushållning**
Tapio Gustafsson
Malin Lönnroth

Finlands yrkesförbund för insjöfiskare
Juha Piilola

**Finlands Yrkesfiskarförbund
FYFF**
Kim Jordas

LAYOUT
KMG Turku

TRYCKERI
PunaMusta

**RESPONSBLANKETT
OCH TIDNINGSARKIV**
Eräluvat.fi/Fena

ADRESSKÄLLA
Forststyrelsens kundregister
för jakt- och fisketillstånd
(fiskevårdsavgiftsregistret)

Finländska fiskare

- 1,5 miljoner finländare fiskar minst en gång om året.
- Antalet fiskare har minskat med en halv miljon åren 1998–2016.
- De mest eftertraktade fiskarterna är abborre, gädda, mört, braxen, sik, siklöja och lake.
- Cirka 66 procent av deltagarna i undersökningen ansåg att fisket är en viktig eller ganska viktig hobby.
- 49 procent beger sig ut på fisketur från hemmet, 36 procent från fritidsbostaden och 15 procent från något annat ställe.
- 25 % uppger att de fiskar ensamma, 38 % med familjemedlemmar, 36 % med en kamrat och färre än 1 % med någon annan.

TEXT JAANA TAPIO BILDER KIMMO ERVOLA

Finländarna fiskar MÅNGSIDIGT

I EN UNDERSÖKNING DELADES FRITIDSFISKARNA IN I FEM PROFILER. MAN KAN URSKILJA AKTIVA SPÖFISKARE, SPORADISKA SPÖFISKARE, STORFISKARE, AKTIVA BRAGDFISKARE OCH SPORADISKA GENERALISTER UTGÅENDE FRÅN DERAS FISKEVANOR. ALLA GRUPPER HAR ÄNDÅ ETT MÅNGSIDIGT FISKE GEMENSAMT.

Finländska fritidsfiskare är intresserade av olika sätt att fiska och betraktar ofta fisket som en övergripande upplevelse som skapar välbefinnande. Och de fiskare som har betalat fiskevårdsavgifter ser också till att fiska. Det här och mycket annat framgick av Naturresursinstitutets undersökning, vars syfte var att utreda på vilka olika sätt fritidsfiskarna fiskar. Undersökningen genomfördes av Naturresursinstitutets forskare **Päivi Eskelinen** och **Jani Pellikka**.

– De olika profilerna skiljer sig delvis från varandra i fråga om fångstmängder, aktivitet, behov och önskemål. Information om likheter och skillnader kan underlätta hur olika åtgärder riktas och för att bättre ta hänsyn till de olika grupperna av fiskare än för närvarande, säger Pellikka.

Undersökningen sållade fram fem olika grupper av fiskare, som Eskelinen och Pellikka kallade aktiva spöfiskare, sporadiska spöfiskare, storfiskare, aktiva bragdfiskare och sporadiska generalister, beroende på profilernas betoningar.

Skillnader framkom inte enbart mellan fiskeredskap och fiskesätt, utan också bland annat med tanke på hur viktigt fisket är för deltagarna i undersökningen, hur mycket pengar de lägger ut på att fiska eller om de reser med anknytning till fisket.

– Trots skillnaderna mellan profilerna fiskar den största delen av fritidsfiskarna på varierande sätt med olika redskap. I Finland möjliggör systemet många typer av fiske. Exempelvis lagstiftningen ställer inga större hinder i vägen för den som flexibelt vill byta till fiskesätt som känns motiverande och viktiga för fiskaren själv, säger Eskelinen.

Fiskeresor till stugan och andra ställen

Undersökningen bestod av en enkät, som besvarades av en grupp personer som betalat fiskevårdsavgiften. Merparten av alla som betalat avgiften, cirka 90 procent, är män.

– Lite tillspetsat kan man säga att ju mer passionerat en person fiskar, desto större är sannolikheten att det är en man. Bland de aktiva spöfiskarna var andelen män hela 94 procent. Andelen kvinnor var större bland de sporadiska generalisterna än i de övriga grupperna, säger Pellikka.

Regionalt skiljer sig fiskarprofilerna inte märkbart från varandra, utom att det till exempel finns många aktiva spöfiskare i Birkaland och vid de stora älvarna i Norra Österbotten, där naturen är speciellt lämplig för fiske. Däremot finns det över huvud taget flest personer som betalat fiskevårdsavgiften i Nyland, vilket beror på att största delen av befolkningen är samlad i södra delen av vårt land. Urbaniseringen förklarar för sin del också fisketurismens popularitet.

– Många reser till fritidsbostaden eller sommarstugan i sin hemtrakt för att fiska. Stugan fungerar ofta som en viktig bas för fisket, berättar Pellikka.

I synnerhet aktiva spöfiskare reser däremot också ofta till platser med fina fiskevatten i Finland eller utomlands.

DET VIKTIGASTE ÄR ATT
ALLA SKA HA MÖJLIGHET
ATT FISKA

Jämlik hobby

Enligt undersökningen verkar finländarna vara ett relativt jämställt folk när det gäller fiske, åtminstone i fråga om förmögenhetsskillnader. Varken inkomst eller förmögenhet var över huvud taget bundna till de olika fiskarprofilerna.

– Det är ganska betydelsefullt att representera för vilken social grupp som helst kan ingå i vilken av profilgrupperna som helst, säger Eskelinen.

Som helhet har antalet fritidsfiskare i Finland minskat i stadig takt. Trots det fiskar ännu nästan en tredjedel av finländarna, vilket enligt Eskelinen är ett stort antal.

– Det viktigaste är att alla ska ha möjlighet att fiska. Exempelvis för personer med begränsad rörlighet är det svårt att ta sig ner i en båt eller åka långt bort till sommarstugan. Stränderna i närheten av städerna fylls lätt med allt annat än fiskemöjligheter, säger Eskelinen.

Typiskt för finländska fritidsfiskare är också att det handlar om en social hobby. Många har lärt sig fiska som barn av sin pappa, sin mamma eller någon annan släkting. Även som vuxna föredrar många att fiska just tillsammans med en familjemedlem.

– Det här märktes i alla grupper utom bland de aktiva spöfiskarna, där många i stället väljer att fiska tillsammans med kamrater, berättar Pellikka.

Trots att orsakerna till fisket inte undersöktes framgick ändå av de öppna svaren att många ger sig ut för att fiska på grund av den övergripande känsla av välbefinnande som fisket skapar.

– Fiske är en upplevelse som påverkas av naturen, landskapet, sällskapet, fångsten och spänningen. Fisket ger något som piggar upp och ger nya krafter, konstaterar Eskelinen. ■

Lärt sig av pappa

– Jag lärde mig fiska som ung flicka tillsammans med pappa i min barndoms hemort Puolanka, där vi bodde vid stranden av en sjö. Numera fiskar jag sporadiskt när jag är ute på vildmarkstur med min man. Vi reser till exempel till Mellersta och Norra Finland och till hemtrakterna två eller tre gånger om året, huvudsakligen på sommaren. Jag har också lärt min 6-åriga dotter fiskets grunder.

Jag gillar att meta, fiska med spinnspö och pilka. Fångsten är inte speciellt viktig och det händer ofta att jag släpper tillbaka fiskar som jag fångat. Ibland får jag en abborre eller gädda på kroken.

För mig är fisket ett sätt att vistas i naturen, kryddat med lite spänning. Det viktigaste är lugnet och tystnaden. När jag fiskar har jag inte ens mobiltelefonen med mig.

Jag tror också att fiske kan sänka tröskeln att ge sig iväg bort från staden och ut i naturen. Hobbyn ger då något trevligt att syssla med på utflykten.

Tiina Huovinen, 30, IT-konsult, Sibbo

Fiske på naturens villkor

– Jag fiskar med nät och spinnspö några gånger under sommaren, främst på stugan. Vid vårt sommarställe i Vasa-trakten får jag gädda och abborre, på min mammas stuga i Sibbo fiskar jag gös. Rökt abborre är det bästa jag vet och gäddfärs är en läckerhet.

För mig är fisket en tradition som jag tagit med mig från mitt barndomshem. Nyfångad fisk är lite av en lyx, eftersom det är svårt att få tag på färsk fisk i butikerna. Jag har också fört fisketraditionen vidare till mina egna barn: av mina fyra barn är den nästäldsta, en 19-årig pojke, en riktigt storfiskare. Även de andra barnen kan fiska med spinnspö och rensa fisk. När de var små vittjade vi nät tillsammans och väntade med spänning på att få se vad vi fångat.

Fångsten är inte det viktigaste för mig, men det är självklart att den används. Den typ av fiske där man jämför fångster och mäter fiskarna som fångats är helt främmande för mig. Jag trivs med att vistas i naturen och jag fiskar också på naturens villkor.

Sonja Jaari, 50, biolog, Helsingfors

“

FÖR MIG ÄR FISKET EN TRADITION SOM JAG TAGIT MED MIG FRÅN MITT BARNDOMSHEM.

Not och nät

– Jag började med trolling i slutet av 80-talet, när jag skaffade mig en båt. Snart provade jag också på att fiska med not och fick för mig att tillverka en egen not. Den första sommaren fick jag en riktigt bra fångst och under vintern tillverkade jag en ännu större not.

Rätt snabbt blev jag också intresserad av vinterfiske och lade ut nät under isen. Jag blev så intresserad av min hobby att jag började hålla hela semestern under vinterhalvåret. Till slut blev fångsterna så stora att jag numera är registrerad i

registret över kommersiella fiskare. Min hobby blev ett yrke på deltid.

Hemma äter jag också mycket fisk. Jag tillreder fisken själv, från sjö till bord.

För mig räcker sjön Kivijärvi på min hemort som fiskeställe. Jag har också varit ordförande för Kivijärvi delägarlag i mer än tio år.

Risto Turpeinen, 58,
reningsverksskötare, enhetschef och
fiskare, Kivijärvi

“

HEMMA ÄTER JAG
OCKSÅ MYCKET
FISK. JAG TILLREDER
FISKEN SJÄLV, FRÅN
SJÖ TILL BORD.

Fisket är en helhet

– Jag fiskar huvudsakligen med aktiva redskap, det vill säga jag sysslar med flugfiske, mete, pilkfiske, spinnfiske och trolling. Vi har nyligen fått tillökning i familjen, så jag har mindre tid för fiske, men jag fiskar ändå en eller ett par gånger i månaden året om.

Jag fiskar mycket i sjön Vanajavesi på min barndoms hemort Tavastehus samt i min hemkommun i Birkaland. Jag åker också på många fiskeresor med mina kamrater. Till exempel har jag trollat lax på Åland tre gånger och flugfiskat i Lappland flera år.

Redskapen är inte det viktigaste med min hobby, men jag är ändå intresserad av nya redskap och vill bli bättre på att fiska. Fisket är en helhet som omfattar att vistas i naturen, koppla av och glömma arbetet. Fångsten är bara grädden på moset. Jag släpper tillbaka min fångst i vattnet, eftersom fiske inte nödvändigtvis är ett sätt att skaffa mat för nutidsmänniskan. På vissa ställen klarar fiskbestånden inte heller hårt fiske om man inte släpper fångsten.

Mikko Leino, 33, läkare, Kangasala

Pilkfiske är ett andningshål

– Jag sysslar med nästan alla typer av fiske: pilkfiske, spinnfiske, flugfiske och mete. Det enda jag inte hinner med är nätfiske. Det är till och med svårt att hålla sig borta från fiskevattnen, eftersom mitt hem ligger bara 150 meter från Kallavesi strand.

Helst av allt sysslar jag med pilkfiske. Där blir man aldrig fullärd, för omständigheterna varierar alltid. Ibland blir man utan fångst också på det bästa fiskestället.

Jag deltar i många fisketävlingar. Min sambo fiskar också när vi är på någon av

våra vandringsresor. Fiskeredskapen packas alltid ner först när vi ska ut på vandring. Normalt försöker jag fiska ett par dagar i veckan.

Jag använder min fångst som matfisk och fiskar inte mer än jag behöver. Min favorit är stekta abborrfiléer eller kalakukko på abborre. Siksoppa är också gott.

Aarne Keurulainen, 52,
mättningsförman, Kuopio

Till vilken profilgrupp hör du?

En aktiv spöfiskare

- Fiskar ofta med olika typer av spöfiskeredskap
- Är en ung eller medelålders man
- Åker på fiskeresor
- Anser att fiskekompisarna är viktiga.

En sporadisk spöfiskare

- Fiskar med spö, men sporadiskt och säsongsbetonat
- Har familj, 24–64-åring
- Fiskar med familjen eller kamrater
- Anser inte fångsten vara en självklarhet.

En storfiskare

- Fiskar året om, ofta minst 50 dagar om året
- Fiskar med spöfiskeredskap och stående fiskeredskap
- Deltar i tävlingar och fiskeevenemang
- Anser fisket vara en viktig eller till och med den viktigaste hobbyen.

En aktiv bragdfiskare

- Fiskar med nät, katts och ryssja
- Är av mognare årgång
- Reser inte i jakt på fiskevatten
- Använder fångsten som matfisk.

En sporadisk generalist

- Fiskar sällan och vid sidan av andra aktiviteter, till exempel på stugan
- Är med större sannolikhet än andra profiler en kvinna
- Fiskar med spinnsjö eller nät
- Läger endast ut lite pengar på fisket.

Läs hela undersökningen

www.luke.fi/julkaisut > [kala julkaisut](#)

FÅNGSTMÅTT OCH FREDNINGSTIDER

Fiskens längd mäts från käkspetsen till den utsträckta, sammanpressade stjärtfenans spets. Kontrollera lokala begränsningar i karttjänsten Kalastusrajoitus.fi. En fisk eller kräfta som inte fyller fångstmåttet eller som fås under fredningstid ska alltid släppas tillbaka omedelbart.

LAX minsta fångstmått 60 cm

- > Norr om breddgraden 63°30'N i Bottenviken minsta fångstmått 50 cm
- > Kvot 2 laxar/dygn/person
- > Fredad i älvar och bäckar 1.9–30.11

INSJÖLAX minsta fångstmått 60 cm

- > Fredad i älvar och bäckar 1.8–30.11
- > Insjöfax med fettfena totalfredad i Vuoksens och Hiitolanjokis vattendrag
- > Kvot för fettfeneklippt fisk i Vuoksens vattendrag 1 lax/dygn/person
- > Insjöfax med bortklippt fettfena fredad i delar av Vuoksens vattendrag 1.6–31.8

ÖRING med bortklippt fettfena, minsta fångstmått 50 cm

Med fettfena:

- > Minsta fångstmått 50 cm norr om breddgraden 67°00'N
- > Minsta fångstmått 60 cm i insjövattnen mellan breddgraderna 64°00'N och 67°00'N
- > Totalfredad i insjövattnen söder om breddgraden 64°00'N
- > Totalfredad i alla havsområden
- > Öring som har fångats i en bäck eller tjärn som saknar vandringsförbindelse med havet eller en sjö högst 45 cm
- > Med fettfena och bortklippt fettfena fredad i älvar och bäckar 1.9–30.11

RÖDING

- > I Enare träsk minsta fångstmått 45 cm
- > Totalfredad i Kuolimo och Saimen i området mellan Puimalansalmi och Vuoksenniska
- > På andra ställen i Vuoksens vattendrag minsta fångstmått 60 cm, fredad 1.9–30.11

GÖS minsta fångstmått 42 cm

HARR minsta fångstmått 35 cm

- > Norr om breddgraden 67°00'N minsta fångstmått 30 cm
- > Totalfredad i alla havsområden
- > I insjövattnen norr om breddgraden 67°00'N fredad 1.4–31.5

SIK

- > Fredad i älvar och bäckar som mynnar ut i havet 1.9–30.11

NEJONÖGA

- > Fredad 1.4–15.8

FLODKRÄFTA, SIGNALKRÄFTA OCH TURKISK SMALKLOKRÄFTA

- > Fredad 1.11–21.7 kl. 12

ÅL

- > Fredad 1.10–31.1

TEXT OCH BILDER TEEMU KOSKI

EN ANSVARSFULL FISKARE RESPEKTERAR NATUREN

ANSVARFULLT FISKE INNEBÄR MYCKET ANNAT ÄN DEBATT OM FÅNGSTMÄNGDER. FISKEORGANISATIONERNA OCH TILLSTÅNDSFÖRSÄLJARNA HAR BÖRJAT PUBLICERA ANVISNINGAR FÖR ANSVARSFULLT FISKE OCH VATTENVÅRD. VI SAMMANSTÄLLDE DE VIKTIGASTE ANVISNINGARNA.

Aktning och respekt

En ansvarsfull fiskare respekterar naturen och andra människor.

Naturen, fiskar och människor har alla sitt värde, precis som fiskaren själv. Detta värde kan du antingen respektera eller kränka.

Respekt för fisken och fångsten

En fisk vill inte bli fångad, utan fiskaren tar sig friheten att avgöra fiskens öde. För någon är fångsten en läcker måltid, för någon annan en upplevelse.

Fisken förtjänar att bli behandlad med respekt. För matfisk innebär det att den omedelbart avlivas på ändamålsenligt sätt, genom att slå ett kraftigt slag mot huvudet och skära upp halsen. En fisk som ska släppas tillbaka i vattnet hanteras däremot så försiktigt och raskt som möjligt.

För en erfaren fiskare är det en självklarhet att för små och fredade fiskar ska

släppas tillbaka i vattnet, men ansvarsfulla fiskare förstår också vikten av att byta fiskeplats eller teknik om en stor del av fångsten är för liten.

Man kan fånga större fiskar genom att byta fiskeplats, fiska på större djup eller använda ett större drag. En fiskare som fiskar med nät flyttar näten till en annan plats för ett tag till exempel om hen märker att örvinge har satts ut i närheten.

För många innebär ansvarsfullt fiske också att stora fiskar släpps tillbaka i vattnet. Det motiveras ofta med respekt inte bara för fiskbeståndet, utan också för fiskindividen och andra fiskare. En gammal och klok storfisk är en eftertraktad motståndare och en värdefull moderfisk.

Förebyggande av fisksjukdomar

Fiskare som rör sig från ett vattendrag till ett annat ska ta ansvar för att inga oönskade fripassagerare följer med på

vägen. Den mest kända sjukdomen som spridit sig på grund av fiskarnas handlande är kräftpesten, som har utrotat den ursprungliga flodkräftan i största delen av Finland. Däremot känner inte lika många till att laxbestånden i Östersjön har anpassats till ett liv med laxparasiten *Gyrodactylus salaris*, medan parasiten är dödlig för laxen i älvarna som mynnar ut i Atlanten eller Norra ishavet.

Parasitporerna åker med i filtsulorna i fiskarens vadarstövlar och i annan fuktig utrustning. Exempelvis från det övre loppet av Torne älv som mynnar ut i Östersjön är det bara ett stenkast till det övre loppet av Tana älv som mynnar ut i Norra Ishavet. För människan är det inget särskilt stort steg, men för laxen i Tana älv kan det vara ödesdigert.

Det finns alltid en risk för att fisksjukdomar ska sprida sig när färsk fisk eller kräftor och fiskeredskap flyttas från ett vattendrag till ett annat. Genom att torka utrustningen omsorgsfullt, djupfrys den och vid behov också desinficera den kan

man bli av med tråkiga fripassagerare när man förflyttar sig mellan olika vattendrag eller till vatten ovanför vandringshindren i älvar.

Respekt för miljön

Enligt en undersökning som EU låtit göra består cirka hälften av allt skräp på stränderna av engångsförpackningar av plast och en fjärdedel av trasiga eller kasserade fiskeredskap. Plaster försvinner inte ur naturen, de mals bara sönder i mindre bitar.

Alla har vi säkert sett bilder av djur som trasslat in sig i revar eller olika plastförpackningar och läst hur vattenlevande djur får i sig mikroplast. Varje fiskare är skyldig att se till att inte förstöra vår natur genom att lämna efter sig skräp som djur kan trassla in sig i.

Det är glädjande att allt flera fiskare också har till exempel en tomflaska för cigarettfimpar med sig i båten och faktiskt ser till att slänga också mindre skräp och revar i soporna.

Det direktiv om engångsplastprodukter som EU godkände i fjol förbjuder

användningen av engångsbestick i plast och platsugrör, vilket minskar mängden plastavfall som hamnar i vattendragen. Ett syfte med direktivet är också att överföra kostnaderna för insamlingen av kasserade fiskeredskap på fiskeredskapstillverkarna.

Respekt för andra människor

Lagen om fiske fastställer att den som fiskar inte får orsaka onödigt olägenhet eller störning för dem som är bosatta vid stranden.

Det är artigt att hålla sig tillräckligt långt borta från gårdar och stränder med bebyggelse. Bastufrid innebär att den som fiskar håller sig utom synhåll.

En fiskare med självrespekt undviker onödiga konflikter. En ansvarsfull fiskare respekterar alltså andra människor genom att iaktta situationen och uppträda artigt.

Respekt för en annan människa är också att godta olika åsikter: någon uttrycker sin oro för fiskbeståndens status medan en annan försvarar sig med att hen fiskar endast det hen äter.

Fångstmängder och ansvar

I områden där fisketrycket är högt är det motiverat att begränsa fångstmängden, men i Finland finns också många vattendrag med endast ett fåtal fiskare. Om exempelvis alla gäddfiskare i Finska viken klubbade de gäddor de dragit upp, skulle storgäddorna i de vattnen snart vara ett minne blott. En fiskare som tar hem en storgädda som dragits upp i en avlägsen vildmarkssjö i Kajanaland kan ändå inte anklagas för att vara ansvarslös med samma motivering.

En tumregel är att om du följer alla fiskeregler och äter upp fångsten har du inte varit för girig. Det är inte heller ansvarslöst att nu och då ge grannen en filé eller två.

Att fiska mer än du behöver är däremot varken vettigt eller ansvarsfullt. Om du ändå inte kan förmå dig att avsluta fisketuren trots att din fångstkvote är fylld, är det smartare att släppa de fiskar du inte behöver varsamt tillbaka i vattnet. ■

Läs mer om ämnet

- Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation har publicerat anvisningar för ansvarsfullt fiske på vapaa-ajankalastaja.fi/vastuullinen (på finska).
- Forststyrelsens anvisningar för ansvarsfullt fiske finns på eraluvat.fi/se/fiske.
- Centralförbundet för Fiskerihushållning har gett ut en broschyr för ansvarsfullt vattenägande på <https://ahven.net/sv/delagarlag/ansvarsfullt-agande>.

FISUUN.FI, UNGDOMARNAS EGEN WEBBPLATS

Finlands Fritidsfiskares Centralorganisations fiskeförening Fisuun ordnar verksamhet för ungdomar under 18 år som är intresserade av fiske. På föreningens webbplats **FISUUN.FI** finns en karttjänst med information om fiskeevenemang för unga, fakta om fiske, spel och pyssel samt information om medlemsförmåner.

TEXT OCH BILDER JERE MALINEN

En 18-åring är myndig också SOM FISKARE

KÖRKORT, RÖSTRÄTT OCH EGET PASS UTAN VÅRDNADSHAVARNAS TILLSTÅND. NÄR MAN BLIVIT MYNDIG BLIR DET OCKSÅ AKTUELLT ATT BETALA FISKEVÅRDSAVGIFTEN.

Janne Räisänen kopplar av på soffan när han får ett meddelande på Snapchat av en kompis.

– Fiska imorgon? Vädet ser ut att bli bra. Räisänen, som är en inbiten jiggfiskare, är med på noterna. Abborren lär vara på hugget.

Sedan kommer han ihåg att han faktiskt fyllde 18 år i förrgår. Bland hela cirkusen med körkortet och andra ”myndighetsskyldigheter” har han fullständigt glömt bort att betala fiskevårdsavgiften för första gången i sitt liv.

Storfiskaren tar ingen stress. Han vet vad han ska göra och fixar fiskevårdsavgiften omedelbart med hjälp av samma apparat som förmedlade inbjudan till fisketur.

Några svep med fingret, en knapptryckning och Räisänen hittar Forststyrelsens webbplats Eräluvat.fi.

– Det var väl enkelt. Och inte så värst dyrt heller, tänker den unge mannen med

sitt pinfärsk fisketillstånd för 45 euro i mobiltelefonen.

Fiskevårdsavgiften är en investering i naturen

Janne Räisänen från Rantasalmi fiskar mycket i Saimen. Ännu i fjol somras behövde Räisänen inte skaffa några tillstånd eller betala avgifter för sin hobby, eftersom han var under 18 år och fiskade med endast ett spö.

Situationen förändrades när han nådde den där magiska åldern som ingår i så många paragrafer i Finlands lag. Att fylla 18 år innebär att man blir myndig också som fiskare.

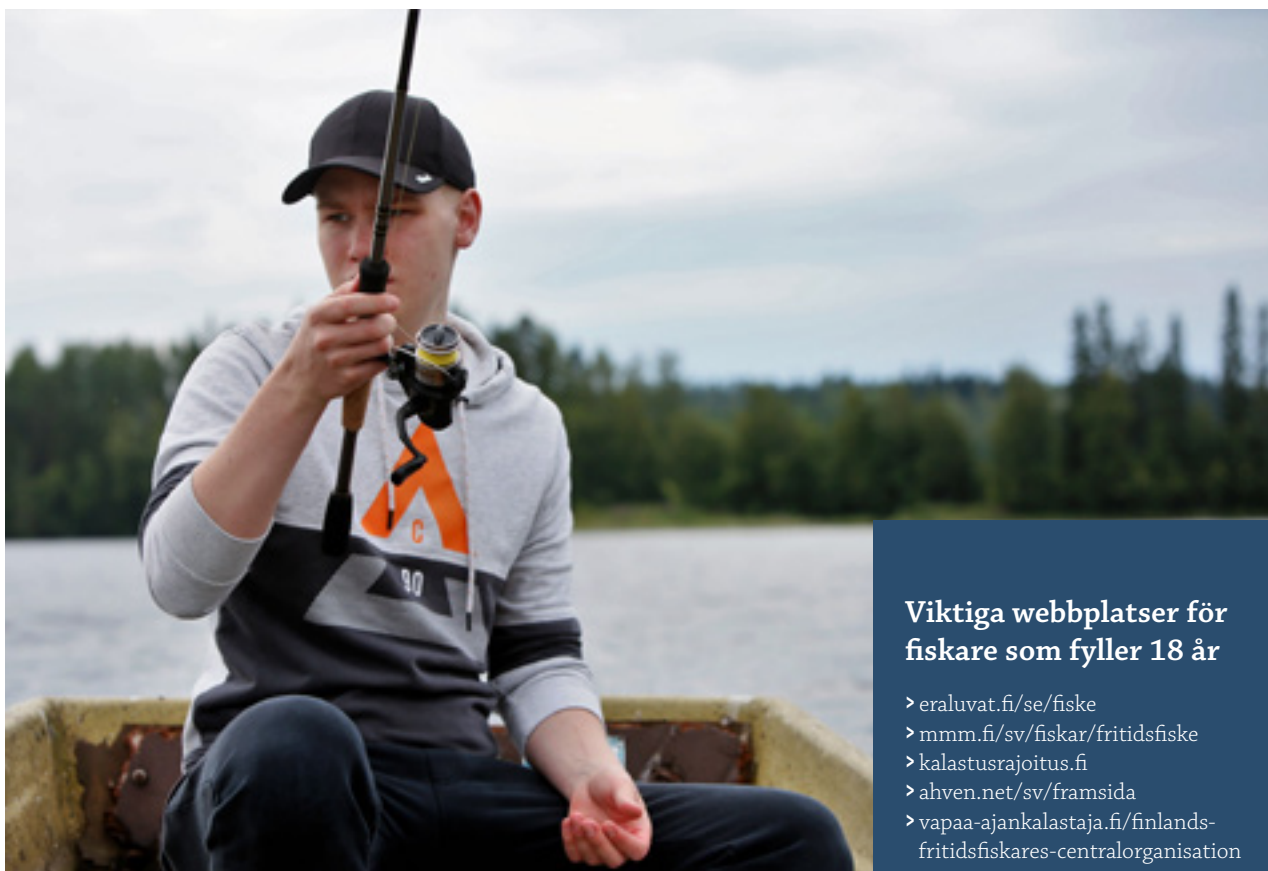
– Varje fiskare i åldern 18–64 år, som fiskar med drag eller fångstredskap eller fångar kräftor, ska betala statens fiskevårdsavgift, sammanfattar **Janne Rautanen**, fiskeriexpert vid Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation.

Fiskevårdsavgiften är alltid personlig, men inget hindrar att man köper den till exempel som gåva åt någon annan. Även minderåriga och 65 år fyllda får betala fiskevårdsavgift om de vill, till och med om man inte ens fiskar kan man betala fiskevårdsavgiften.

– Avgiften är en direkt investering i den finländska vattennaturen, uppmunttrar Rautanen, men medger samtidigt att ovan nämnda typer av ”donationer” är relativt ovanliga.

En fiskare med fiskekortet eller ett kvitto på betalad avgift i fickan har rätt att fiska med ett spö i nästan hela landet och i statens allmänna vattenområden på havet.

– För att fiska i strömmande vattendrag, forsar och övriga specialobjekt, med flera spön och med stående redskap krävs dessutom ett vattenområdesspecifikt fisketillstånd, påpekar Janne Rautanen.

Viktiga webbplatser för fiskare som fyller 18 år

- > eraluvat.fi/se/fiske
- > mmm.fi/sv/fiskar/fritidsfiske
- > kalastusrajoitus.fi
- > ahven.net/sv/framsida
- > vapaa-ajankalastaja.fi/finlands-fritidsfiskares-centralorganisation

ID-kort med på fisketuren

I Janne Räisänens fiskevatten övervakas lag och ordning av bland annat Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakare **Antti Niemi**. Saimen är stor, så männen vet inte om de kommer att träffas på vattnet.

– Det är mer sällan man träffar fiskare som nyss fyllt 18 år i samband med övervakningen. Varje år får en handfull fiskare visa upp sitt pinfärska fiskekort, medger Niemi.

– En person som är en aktiv fiskare redan i den åldern är å andra sidan i allmänhet mycket väl insatt i sina skyldigheter och har skaffat nödvändiga tillstånd.

Jakt- och fiskeövervakaren uppmanar alla fiskare att ha med sig identitetsbevis på fisketuren för att bestyrka sin ålder.

Det gäller både ungdomar och fiskare i mer mogen ålder.

– Det är också i fiskarens intresse att övervakningsarbetet kan skötas lätt och snabbt på ort och ställe.

Antti Niemi berättar att fiskarnas ålder alltid utreds om det finns skäl att misstänka de är 18–64 år men inte har betalat fiskevårdsavgiften.

– Om det inte går att kontrollera en fiskares ålder i samband med övervakningen kan åldern utredas senare. Jakt- och fiskeövervakarna har också tillgång till vissa system där de kan kontrollera åldern.

Enligt Niemi är det i sista hand polisen som tar hand om frågan.

Att meta och pilka är gratis

Enligt Antti Niemi förekommer vissa oklarheter bland fiskare i fråga om vad det innebär att meta och pilka. Fiskare i alla åldrar kan meta och pilka fritt utan att betala fiskevårdsavgiften, eftersom dessa fiskesätt är avgiftsfria allmänna fiskerättigheter.

– I synnerhet så kallat ismete, som är mycket populärt under vintern när vatten är istäckta, kan felaktigt tolkas som pilkfiske. Pilkfiske skiljer sig från ismete genom att man pilkar med blänke som man ska röra på, det vill säga man håller i princip spöet i handen hela tiden.

Även pilkfiske sommartid med spole som passar för att kasta tolkas ibland som mete, trots att det i regel är fiske med

spinnspö som enligt lagen om fiske är handredskapsfiske.

Unga gillar teknik

För Janne Räisänen är jiggfiske nummer ett. Jiggfiske kräver tekniskt kunnande och man måste känna till fiskeställena. Den här typen av fiske ger å sin sida flera olika typer av fisk i olika slags vattendrag.

– Jiggfiske är mycket populärt bland fiskare i tjugofemårsåldern, berättar fiskerierxpert Janne Rautanen.

Han tror att unga fiskare föredrar aktivt fiske, där de också får pyssla med tekniska prylar och hjälpmedel.

– Den digitala världen är deras vardag, från och med att betala fiskevårdsavgiften och köpa fisketillstånd.

Det är mer sällan man hittar nyss myndiga fritidsfiskare som är ute och lägger nät.

– I så fall är de oftast med som fiskekompis eller roddhjälp. Stående fångstredskap är helt klart mer populära bland medelålders och äldre fiskare. ■

TEXT TUOMO PIRTTIMAA OCH HANNELE LAMUSUO

Fem projekt till förmån för fiskar

UNDER SENASTE ÅR HAR MAN FINANSIERAT FLERA PROJEKT TILL FÖRMÅN FÖR OLIKA FISKARTER OCH DERAS FORTPLANTNING MED FISKEVÅRDSAVGIFTSMEDEL. HÄR ÄR FEM AV PROJEKTEN.

Sik.

Restaureringen av Pappilankoski fors i Eura å.

I Euraåminne lade befolkningen märke till att siken inte kommer åt att vandra upp i ån via Pappilankoski fiskväg. När fiskvägen byggdes för drygt tio år sedan planerades lösningen i första hand med tanke på öring och lax. Fisktrappan stiger sex meter över en sträcka på 120 meter.

De högsta trappstegen är cirka en halv meter höga och visade sig hindra sikens vandring, berättar fiskeribiolog **Leena Rannikko** från Egentliga Finlands NTM-central.

– Öring och lax kan hoppa, medan siken simmar upp i ån. Tidigare hade vi knappt någon information om vandrings-sikens rörelser, konstaterar Rannikko.

Inom ramen för projektet gjordes trappstegen lägre genom att fylla på med sten och morän vid foten av dem. I höstas när forsen undersöktes fanns det flera sikar i övre änden av fiskvägen. Därifrån kan sikarna fortsätta sin färd utan att stöta på några fler hinder.

Vad lärde vi oss?

– Nu har vi fått lära oss genom försök och misstag vilken typ av fiskväg vandrings-siken klarar. Fiskvägarna kan från första början byggas så att också sikar kan vandra uppför dem, säger fiskeribiolog Mika Sivil från Egentliga Finlands NTM-central.

Öring

Restaurering av lekplatserna i Kultalähteenoja, Salo.

Bäcken Kultalähteenoja vid övre loppet av Uskelanjoki i Salo har sin källa på en ässluttnings och porlar fram genom ett skyddsområde. Bäcken har tidigare rensats, men var ett av de bättre restaureringsobjekten, säger Olli Toivonen från föreningen Virtavesien hoitoyhdistys Virho ry tacksamt.

Enligt en nöjd Toivonen hade objektet en enorm potential, men området var svårt att nå. Efter en del planerande framfördes ett förslag att flyga in grus och stenar som behövdes för projektet med helikopter.

Arbetet inleddes sommaren 2018. På en knapp kilometer lång sträcka byggdes 25 grus- och stenbankar, så att små trösklar och strömmar bildades i den jämna bäcken.

– Hösten 2018 såg vi inte till några lekande öringar, men sannolikt har några funnits i bäcken. Hösten 2019 hade jag själv möjlighet att observera öringarnas lek: då for ett tiotal öringar omkring på lekplatsen så att vattnet plaskade, berättar Toivonen glatt.

Vad lärde vi oss?

– Om ett restaureringsobjekt är svårt att nå, är en helikopter ett enkelt och riskfritt hjälpmedel. Med tanke på hur svårtillgängligt objektet var blev det sannolikt inte ens dyrare att använda helikopter än att transportera materialet landvägen, bedömer Toivonen.

Insjöfax.

Lekfredning för laxfiskar i Saimen, Norra Karelen.

De viktigaste fortplantningsområdena för den starkt hotade insjöfaxen i Saimen finns i Norra Karelen. De områden där laxen åter i sjöarna och lekområdena finns i närheten av Joensuu, i Pielisjoki och Ala-Koitaajoki.

Norra Karelens fiskerihushållningscentral rf har fått finansiering för att övervaka insjöfaxfisket. Finansieringen har använts till både laglighetsövervakning i sjödistrikten och kontroll av att fiskeförbudet i älvarna efterlevs. Målet är att skydda insjöfaxens lek för tjuvfiske och att göra fiskarna medvetna om att insjöfaxen är en utrotningshotad art.

I synnerhet trakten kring Kuurna kraftverk i Pielisjoki har visat sig vara oöverkomligt lockande för många tjuvfiskare. Övervakningen har effektiviserats och projektmedlen har också använts till att anskaffa utrustning som underlättar övervakningen, såsom övervakningskameror, kikare och en båt.

– Under fredningstiderna övervakar vi fiskeförbudet och kontrollerar att förbjuden fisk såsom insjöfax och öring inte fångas i vissa områden under förbudspe-rioden, sammanfattar **Päivi Kiiskinen**, verksamhetsledare vid Norra Karelens fiskerihushållningscentral.

Vad lärde vi oss?

– Det är viktigt att övervakningen är kontinuerlig. Det behövs bara en kort

FÄRDIGSTÄLLANDE

av regleringsdammen vid
Valkoja våtmark i Vichtis.
Foto: Janne Antila /
Haukitechdas-hanke

paus i övervakningen för att fiskarna omedelbart ska glömma all upplysning som de fått om utrotningshotade fiskarter, säger Kiiskinen.

Gäddfabriken.

Restaurering av våtmarker i Finland.

Antalet lämpliga lekområden för gäddor har minskat och kvaliteten har försämrats. Ställvis syns en tydlig tillbakagång i bestånden. Det är viktigt att bestånden inte försvagas ytterligare, eftersom starka gäddbestånd medför ekologisk och ekonomisk nytta.

Inom ramen för Finlands Fritidsfiskares Centralorganisations projekt restaurerade man vandringsfåran och avlägsnade ett vandringshinder till Nisulaspotten i Karleby. Vid Valkoja multifunktionella våtmark i Vichtis byggde man en vandringsfåra och installerade en regleringsdamm. Restaureringen fungerade som modell och syftet var att aktivera aktörer inom fiskerinäringen för att förbättra gäddans reproduktionsframgång.

Projektteamet utarbetade en handbok om gäddfabrikernas roll i vården av fiskbeståndet och miljön (på finska Haukitechtaat osana kalaston- ja ympäristöhoitoa). Handboken är riktad till alla som är intresserade av att hjälpa arten.

Ett projektseminarium ordnades med sakkunniga från fler än 30 olika instanser med anknytning till fisk och vatten.

– Vi fick mängder av detaljerad information om gäddans reproduktion och dess särdrag samt om hur förändringar i förekomsten av andra djurarter kan inverka på reproduktionen, berättar fiskeriexpert **Janne Antila** vid Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation.

Vad lärde vi oss?

– Enligt beräkningarna producerar en gäddvåtmark under våren många gånger fler euro i förhållande till arealen än exempelvis skogsodling. Det var en överraskning för mig att det fortfarande råder en förvånansvärd brist på forskningsrön om gäddbeståndens tillbakagång i Finland, säger Janne Antila.

Gös.

Genetiska arv i Birkaland.

Gösbeståndens genetiska mångfald och skillnader mellan bestånden i sjöarna i Birkaland utreddes med hjälp av mikrosatellit-DNA-analys. Mer än 1 200 fjällprover analyserades. Projektet genomfördes i samarbete mellan fiskeområdena i Kyrösjärvi, Näsijärvi, Pirkkala, Roine-Mallasvesi-Pälkänevesi, Ruovesi-Kuorevesi, Suodenniemi och Vammalatrakten.

Cirka 10 miljoner sommargamla gösyngel har satts ut i sjöarna som undersöktes sedan slutet av 1980-talet. Tidigare under 1900-talet gjordes också romutsättningar och lekmogen fisk flyttades.

Enligt fiskerihushållningscentralen Pirkanmaan Kalatalouskeskus och Naturresursinstitutets undersökning har gösens genetiska mångfald bibehållits trots de omfattande utsättningarna. Fångsterna har redan länge grundat sig huvudsakligen på naturlig reproduktion, som effektiviserats tack vare de varma somrarna på 2010-talet.

– Det finns varken ekologiska eller ekonomiska skäl att fortsätta med utsättningarna nu när gösbestånden är starka och den naturliga reproduktionen fungerar, menar Ismo Kolari, tf verksamhetsledare vid Pirkanmaan Kalatalouskeskus.

Vad lärde vi oss?

– Det är viktigt att fortsätta med forskningen och uppföljningen av fångstutvecklingen för att fiskerinäringen i allmänhet inte ska behöva förlita sig på antaganden utan i stället kunna utgå från fakta och satsa på kunskapsbaserad utveckling, konstaterar Ismo Kolari. ■

TEXT ANNE-MAARIT SEPLING BILDER Mervi PAAJANEN

Ut på tur med en FISKEÖVERVAKARE

E-POSTEN PLINGAR NÄR EN VILTKAMERA VID SJÖN KUURNA SKICKAR BILDER PÅ AKTIVITET I ETT OMRÅDE MED FISKEFÖRBUD. FISKEÖVERVAKARE Mervi PAAJANEN SLÄPPER DET HON HAR FÖR HÄNDERNA OCH HOPPAR I BILEN FÖR ATT KÖRA TILL DEN AKUT HOTADE INSJÖLAXENS MECKA – KUURNA.

Den situation som beskrivs ovan är ett extremt exempel på fiskeövervakningen i vårt land, men en beklagligt vanlig händelse i den hotade insjöloxens hemtrakter i Norra Karelen. Med vad är egentligen fiskeövervakning och vad ingår i övervakningen? Vi fick lära oss mer om arbetet då vi åkte ut med fiskeövervakare **Mervi Paajanen** från fiskerihushållningscentralen Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus.

Flera instanser övervakar fisket

Fiskeövervakningen sköts av Polisen, Gränsbevakningen, Tullen och Forststyrelsen. Därtill deltar tusentals fiskeövervakare, som anförtratts sitt uppdrag av delägarlag, kommuner och fiskeriområden, i övervakningen.

Mervi Paajanen arbetar som fiskerirådgivare vid fiskerihushållningscentralen Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus i Norra Karelen. I hennes arbetsuppgifter ingår också fiskeövervakning. Hon är också verksamhetsledare för fyra olika fiskeriområden. Vid Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus arbetar ett team på 13 personer med övervakningen av insjöloxsfisket och allt annat fiske i ett vidsträckt vattenområde. På många håll

har delägarlagen och fiskeriområdena utkontrakterat fiskeövervakningen till regionens fiskerihushållningscentral, som organiserar fiskeövervakningen för hela regionen.

Paajanen berättar att vid populära fiskeplatser övervakar de aktiva fritidsfiskarna varandra:

– Varje år får vi flera samtal och meddelanden om suspekta fiskare i områden med fiskeförbud samt misstänkta brott mot reglerna för minimimått och fredningstider. När det finns många fiskare i ett område leder grupptröcket i allmänhet i rätt riktning och tjuvfisket minskar. Vi tar gärna emot tips och följer också upp anmälda misstankar.

Övervakning enligt fiskbestånd och fiskare

Fiskeövervakningen görs i första hand för att vårt lands varierande fiskbestånd ska bibehållas och de hotade fiskbestånden ska kunna utvecklas i en positiv riktning. Övervakningen ska också säkerställa att lagen och förordningen om fiske samt regionala bestämmelser följs.

Enligt Paajanen görs övervakningen nästan genomgående i par. Före en övervakningstur samlar övervakaren ihop

den utrustning som behövs för övervakningen. Dagens viktigaste verktyg är kikare, kartor och uppgifter om regionala begränsningar och fredningar. Med på turen behövs också övervakarkortet och fiskeövervakarens klädsel, anteckningsmaterial, rapport- och åtgärdsblanketter, märken att fästa på fångstredskap för att lämna anmärkningar, sopsäckar, handskar med mera.

Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus har en särskild uppgift utöver den normala fiskeövervakningen. Fiskeövervakare Mervi Paajanen förklarar.

– Vi spelar en viktig roll när det gäller att skydda insjöloxen. Med hjälp av olika övervakningsprojekt försöker vi se till att trygga insjöloxens vandring uppför Pielis älv, fångsten av lekmogen fisk i Kuurna och fredningen av fiskens lek i Ala-Koita-joki. Varje år hänför sig mer än hälften av vår övervakning till insjöloxen.

– När vi ger oss ut för att övervaka fisket i älvarna börjar vi i älvområdena i Joensuu och fortsätter uppför Pielis älv, via Utra kanal till Kuurna. Laurinvirka yngelproduktionsområde i Kuurna är ett nytt område som vi kommer att övervaka i framtiden. Vi reserverar också tid att övervaka Ala-Koita-joki, en av Pielis älvs biälvar som är totalfredad hela året. I

“

DET HÄR ÄR ETT RIKTIGT
INTRESSANT JOBB FÖR
ALLA SOM NJUTER AV
NATUREN OCH KOMMER
ÖVERENS MED ANDRA
MÄNNISKOR.

älven görs också många olika undersökningar med anknytning till insjölaxens reproduktion, berättar Paajanen.

Till listan på områden där Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus övervakar insjöfaxfisket har dessutom lagts de områden i Orivesitrakten där laxen hittar sin föda, såsom Paasselkä och Pyhäselkä. I praktiken innebär det att man övervakar situationen och kontrollerar om alla fiskare känner till insjöfaxens fredning och bestämmelserna om fisket.

Enligt Paajanen mötte övervakningsteamet totalt 272 fiskare under 58 övervakningsturer när de övervakade älvarna i fjol, och i 29 av dessa fall lämnades en begäran om utredning till polisen. Som orsaker till att övervakarna begärde utredningar nämner hon bland annat fiske i område med fiskeförbud (33 st.), fiske under fredningstid (19 st.) och obetald fiskevårdsavgift (13 st.). I värsta fall gjorde en och samma person sig skyldig till brott mot alla ovannämnda bestämmelser. I dessa situationer beslagtogs övervakaren personens fiskeredskap omedelbart. Under fjolåret togs 17 fiskespön i beslag.

I övrigt fungerar fiskeövervakningen i vattenområdena i Norra Karelen på samma sätt som på andra håll i Finland. I allmänhet övervakas en sjö per dag. Som

tidpunkt för övervakningen väljs en dag då fiskare sannolikt är ute på fisketur.

– Vi följer noga med väderrapporten. Det är onödigt att ge sig ut på sjön i ösregn eller hård vind. Då finns där inga andra än en handfull superaktiva fiskare, som i allmänhet har tillstånden i skick och känner till bestämmelserna. Vi sköter övervakningen när vädret är vackert och under eftermiddagar och kvällar, speciellt på sommaren, förklarar Paajanen.

I samband med fiskeövervakningen i en sjö är målet att inspektera hela sjön. Örvakaren spanar efter fångstredskap och fiskare med kikare, och söker sig dit det finns fiskare. Hen kontrollerar fiskare som kastfiskar, pilkar från båt och spinnfiskar samt inspekterar nät och andra passiva fångstredskap. Enligt Paajanen är det viktigt att båtföraren är en person som är duktig på att köra båt och gärna också vet mycket om fiske:

– En av båtförarna i vårt övervakningsteam är yrkesfiskare, så vi kontrollerar säkert alla de bästa fångstplatserna.

Lång lista på saker som övervakas

Det är mycket som ska övervakas. Först och främst kontrolleras att de fiskare som

fiskar med spö eller andra fångstredskap har betalat fiskevårdsavgiften. Alla fiskare får redogöra för vilka fiskarter de försöker fånga och om de har fått någon fångst, samt visa att de inte dragit upp fisk som underskrider minimimåttet. Utöver fångstmåtten kontrolleras också att fiskarna känner till vilka fiskar i området som är fredade och att de säkert kastas tillbaka i vattnet.

Områden med fiskeförbud och fredningsområden inspekteras och fiskare som påträffas i dessa områden får i allmänhet lämna över sina fiskeredskap till staten. Dessutom lämnas en begäran om utredning till polisen.

Vid vissa fiskeplatser bedömer övervakarna även om ett visst fiskesätt är lagligt.

– Oavsett om det handlar om strömmande vatten eller sjöar finns det på många ställen regionala fiskeförbud eller begränsningar som gäller vissa fiskesätt, till exempel på grund av en enskild fredad fiskart, berättar Paajanen och fortsätter:

– Då måste vi kontrollera att det fiskesätt som används säkert är lagligt på just den platsen. Exempel på detta är bland annat nätens maskstorlek eller mete i strömmande vatten.

“

Globalt sett har vi här i Finland enastående rena och rikliga fiskevatten. Vårt land är också sällsynt i och med att här får vem som helst fiska gratis med metspö, pilk eller strömmingshäckla. Dessutom får man hos oss för en jämförelsevis liten årsavgift fiska hur mycket man vill nästan var som helst, med undantag av vissa speciella fiskeplatser. Och visst fiskar ju finlänarna. Enligt en undersökning som Naturresursinstitutet genomförde angående fritidsfisket fiskar cirka 1,5 miljoner finländare årligen.

Helhetsbilden är ändå inte riktigt så här glädjande. Utöver de stora aktörerna kan också enskilda fiskare utgöra ett allvarligt hot mot fiskbeståndet. Detta syns rent konkret just i Norra Karelen, som är den hotade insjölaxens hemtrakter. Tjuvfiske, utfiskning, fångst av hotade fiskarter och brott mot bestämmelserna om fångstmått bidrar till att förstöra vår unika natur. I värsta fall leder dessa problem till att de nuvarande omfattande fiskerättigheterna begränsas i framtiden. Dessa omfattande fiskerättigheter har möjliggjorts av att merparten av fiskarna har följt spelreglerna.

Det är ofta oklart om det är lagligt att meta och pilka i älvar.

– I samarbete med NTM-centralen och delägarlagen har vi drivit igenom beslut för vissa älvar i Norra Karelen där det fastställs vilka områden som ska betraktas som forsar eller strömma ställen och vilka som lugnvatten, där det är tillåtet att fiska i enlighet med de allmänna fiskerättigheterna. På så sätt undviker vi oklarheter och tolkningsproblem i framtiden, konstaterar Mervi Paajanen och rekommenderar samma förfarande i andra vattenområden.

Utöver fiskevårdsavgiften kontrolleras också att fiskarna har de vattenområdesspecifika tillstånd som krävs.

– Med det avses tillstånd för trolling med fler än ett spö samt tillstånd att fiska med nät och katsa, som är specifika tillstånd för ett delägarområde eller fiskeriområde. Alla fiskare måste ha dessa tillstånd i ordning – oavsett ålder. Fiskare som är yngre än 18 år eller 65 år fyllda har befriats från fiskevårdsavgiften, men de är trots detta skyldiga att skaffa eventuella tillstånd som vattenområdets ägare beviljar för trolling med fler än ett spö och lokala tillstånd för redskapsfiske för fiske med fasta fångstredskap. Tyvärr förekommer tidvis oklarheter också i dessa frågor, konstaterar Paajanen.

Trots de tiotals punkter som ska inspekteras är fiskeövervakarens viktigaste uppgift ändå att handleda och instruera fiskarna, och merparten av övervakarens tid går åt till just dessa uppgifter. Största delen av alla fiskare har allting helt eller nästan i ordning. Ofta bryter någon mot reglerna omedvetet – inte av elakhet eller med avsikt. Fiskeövervakarna är en utmärkt källa till information och alla fiskares vän, som ser till att vi har möjlighet att fiska också i framtiden.

Hur undvika problem?

Enligt Paajanen är de största problemen i sjöarna i bristfälligt märkning av fångstredskapen:

– Många har ännu inte förstått att varje fångstredskap ska vara märkt med fiskarens kontaktuppgifter, alltså åtminstone namn och telefonnummer. Genom att märka fångstredskapen kan man i bästa fall undvika att de beslagtas. Om det finns något att anmärka på fångstredskapet, såsom fel nätflaggor, inget redskapsmärke eller för liten maskstorlek, och kontaktuppgifterna saknas är det svårt för fiskeövervakaren att informera den som äger fångstredskapet och ge an-

visningar om beslagta åtgärder. Då måste övervakaren tillvarata fångstredskapen.

En annan uppgift som sköts bristfälligt är att sätta ut rätt nätflaggor och på vintern att förse flaggorna med reflexer.

– Näten ska nästan alltid markeras med en minst 1,2 m flagga, om det förekommer mer än obetydlig sjötrafik i området, betonar Paajanen och preciserar:

– Det innebär inte endast farleder utan också områden där det förekommer sjötrafik i allmänhet, det vill säga i regel alla större sjöar och havsområden i Finland. Endast i små vattendrag och områden med obetydlig sjötrafik kan man markera näten med bara en 15 cm hög kanister. Eftersom det handlar om säkerhet för alla som färdas på vatten och om att fiskarens nät ska hållas hela, kan man tycka att det ligger i alla fiskares intresse att märka ut sina nät på rätt sätt.

Enligt fiskeövervakaren finns det tidvis också något övrigt att önska när det gäller fiskarnas förmåga att identifiera fiskarter:

– Det är tråkigt att just de mest hotade fiskarterna i vårt land, såsom öring och insjölox, ofta är svåra att identifiera eller blandas ihop sinsemellan. Varje fiskare borde ta sig lite mer tid att lära sig identifiera olika fiskarter. Samtidigt kan det vara bra att repetera fångstmåtten för det område där man fiskar, tipsar Paajanen.

För en del fiskare är fredningsområdena eller områdena med fiskeförbud en tråkig överraskning när fiskeövervakaren dyker upp under fisketuren. – Det är faktiskt varje fiskares skyldighet att kontrollera om det är tillåtet att fiska i ett område och att alla tillstånd som behövs är i ordning innan hen ger sig ut på fisketur, påpekar Paajanen och fortsätter:

– Det lönar sig inte att låtsas vara ovetande när fiskeövervakaren anländer, för var och en är skyldig att själv ta reda på vad som behövs. Numera hittar man nästan allting på internet utan större svårighet. Områden med fiskeförbud som NTM-centralerna infört finns på adressen www.kalastusrajoitus.fi och eventuella regionala begränsningar hittar man på vattenområdets ägares, alltså delägarlagets, webbplats eller på fiskeriområdets webbplats samt från tillståndsförsäljaren.

Fiskeövervakningen behövs

Paajanen berömmar fiskarna: – I regel har fritidsfiskarna alla tillstånd och annat i ordning. Lyckligtvis är det bara en liten del av alla fiskare som försöker tjuvfiska

eller inte bryr sig om reglerna. För oss fiskeövervakare framhävs dock problemen, i synnerhet här i den hotade insjöloxens hemtrakter.

Undersökningar visar att merparten av fiskarna önskar mer övervakning – något som också Paajanen bekräftar: – Den vanligaste kommentaren bland fiskarna är att fisket gott kunde övervakas mera. Paajanen uppmuntrar fritidsfiskarna:

– Om du är intresserad av att skydda hotade fiskarter eller i allmänhet av att sköta fiskbeståndet ska du kontakta delägarlagen i närområdet, fiskeriområdets ordförande eller regionens fiskerihushållningscentral och erbjuda dina tjänster som fiskeövervakare. Centralförbundet för Fiskerihushållning ordnar utbildning för fiskeövervakare på olika håll i Finland några gånger om året.

Paajanen sammanfattar: – Det här är ett riktigt intressant jobb för alla som njuter av naturen och kommer överens med andra människor. ■

Kom ihåg följande innan du ger dig ut på fisketur:

1. Betala fiskevårdsavgiften (18–64-åringar)

Ta med kvittot på betald avgift och ditt identitetsbevis på fisketuren. Även fiskare under 18 år och 65 år fyllda ska ha med sig ett identitetsbevis för att kunna bevisa sin ålder.

2. Skaffa regionala tillstånd

Om du fiskar med fler än ett spö eller med stående redskap behöver du oberoende av ålder tillstånd av vattenområdets ägare.

3. Kontrollera regionala begränsningar

Vilka fiskeförbud och -begränsningar som gäller i ditt fiskevatten, samt fiskarternas fredningstider och fångstmått finns på nätsidan kalastusrajoitus.fi.

4. Fiske med stående redskap

Kom ihåg att märka ut dina redskap rätt.

Se anvisningar: Ahven.net/sv > **fiske** > **märkning av redskap**.

Vanliga frågor om FISKEVÅRDSAVGIFTEN

Vilka tillstånd behöver jag ha med mig då jag fiskar?

Då du fiskar på något annat sätt än genom mete, pilkfiske eller fiske med strömmingshäckla ska du enligt lagen ha med dig ett intyg över att fiskevårdsavgiften betalats. Fiskekortet på baksidan av tidningen Fena är gångbart som intyg över betalning, likaså köpkvittot på fiskevårdsavgiften.

Om fiskesättet förutsätter att fiskevårdsavgiften betalas, ska den som är under 18 år eller har fyllt 65 år ha med sig ett identitetsbevis för att bevisa sin ålder. Du ska även ha med dig eventuella tillstånd som vattenområdets ägare beviljat.

I vilka områden får jag inte fiska med fiskevårdsavgiften?

Fiskevårdsavgiften berättigar inte till fiske på fredade områden, på specialfiskeområden som har egna fisketillstånd, eller i fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk. Lokalt kan man stadga om strängare fiskebegränsningar än de som finns i förordningen om fiske, om det behövs för skydd av fiskstammarna. NTM-centralerna kan begränsa eller förbjuda fisket regionalt, begränsa antalet redskap samt fastställa fångstkvoter för att skydda en viss art eller stam.

Måste jag betala fiskevårdsavgiften i år, om jag fyller 65 år i sommar?

Fiskevårdsavgiften ska betalas för den tid du fiskar då du är 64 år. Behovet av fiskevårdsavgift bestäms utifrån födelse-datumet, inte födelseåret.

Räcker enbart fiskevårdsavgiften, om jag är på väg att fiska med drag på havet eller en sjö?

I regel ja, om du kastfiskar eller dragfiskar med ett spö och ett bete. Om du till exempel använder flera spön då du dragfiskar behöver du tillstånd av vattenområdets ägare. Ta även reda på om området har fiskebegränsningar:
Kalastusrajoitus.fi

Måste också utlänningar betala fiskevårdsavgiften?

Ja. Fisketillståndssystemet i Finland är lika för både utlänningar och finländare.

Måste jag betala fiskevårdsavgiften om jag bara fångar kräftor?

Ja. Fiskevårdsavgiften gäller alla 18–64-åringar som spöfiskar, fiskar med stående redskap eller fiskar kräftor.

Måste den som ror båten betala fiskevårdsavgiften?

Den som ror båten behöver inte betala fiskevårdsavgiften om hen inte deltar i fisket. Fiskevårdsavgiften är emellertid personlig, det vill säga alla i åldern 18–64 år som deltar i fisket från samma båt ska betala fiskevårdsavgiften om de spöfiskar, fiskar med stående redskap eller fiskar kräftor.

Vilka andra tillstånd behöver jag utöver fiskevårdsavgiften?

När du fiskar med fler än ett spö eller med stående redskap behöver du utöver fiskevårdsavgiften också tillstånd av vattenområdets ägare. Forststyrelsen säljer fisketillstånd för redskaps- och spöfiske i statens vattenområden. Information om Forststyrelsens vattenområdesspecifika tillstånd och en webbutik som säljer tillstånden finns på eraluvat.fi/se/fiske.

Tillstånd för fiske i privata vatten måste skaffas via innehavaren av fiskerättigheterna i det aktuella vattenområdet, som kan vara till exempel ett delägarlag, en stad eller en annan privat aktör. Praxis när det gäller tillstånd för fiske i privata vatten finns inte samlad någonstans.

Många fiskeriområden har webbplatser med närmare anvisningar om hur du köper de tillstånd du behöver. Hjälp med att hitta en säljare fås även av fiskarförbunden och fiskerihushållningscentralerna. Deras kontaktuppgifter finns på Centralförbundet för Fiskerihushållnings webbplats ahven.net.

Vägledning ges även av fiskerisakkunniga hos Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation i hela Finland. Kommuner och städer berättar vanligen på sina webbplatser hurdana fisketillstånd som krävs på deras vattenområden.

FISKERI- NYHETER

**Tillstånd –
en investering
i naturen**

SERVICENUMMER:
+358 20 69 2424 (vard. 9-16)

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Kom ihåg skyddsvärdena

Den 1 maj 2019 infördes en ändring av lagen om fiske, enligt vilken man i samband med vissa fiskebrott och fiskeförseelser som gäller hotade fiskarter kan bli skyldig att erlagga artens skyddsvärde. Jord- och skogsbruksministeriet utfärdade en förordning om de värden som fastställts för hotade fiskarter och fiskarter på tillbakagång.

De hotade fiskarter och fiskarter på tillbakagång som förordningen gäller är lax, insjölox, ål, nejönöga, öring, harr, röding, flodkräfta samt sik i en älv eller bäck som mynnar ut i havet. För dessa arter finns redan tidigare fastställda frednings-tider och -områden samt fångstmått.

I förordningen om skyddsvärdena finns det totalt 23 olika värden som varierar mellan 50 och 7 510 euro. Den akut hotade insjöloxen i Vuoksens vattendrag har det högsta värdet och flodkräftan det lägsta. Värdena bestäms enligt varje enhets behov av skydd, reproduktionsför-måga och det fertila beståndets storlek.

Om du av en händelse råkar fånga en hotad fisk som är fredad eller inte fyller fångstmåttet, ska du omedelbart släppa den tillbaka i vattnet, även om fisken är död. Denna regel finns för att en fiske-övervakare eller myndighet som övervaka fisket inte kan avgöra i vilket skede fisken har dött – om den har fångats med avsikt eller dött oavsiktligt till exempel i ett fångstredskap.

Returnera fiskmärkena

Naturresursinstitutet samlar med hjälp av fiskmärken in information fiskarnas vandringar, tillväxt och dödlighet samt om utsättningarnas lönsamhet. För forskningen är det viktigt att de som fiskar returnerar fiskmärkena de hittar och meddelar fiskarnas fångstuppgifter. Då man returnerar märket är det viktigt att meddela åtminstone fångsttag och -plats, gärna också fiskens längd, vikt och kön samt använt fiskeredskap.

Åt upphittaren skickas en fem euros belöning samt information om var och i vilken storlek fisken blivit utplanterad. Alla som returnerat ett fiskmärke deltar också i ett lotteri med fiskerelaterade priser. Fiskmärkena kan returneras under hela året endera med en elektronisk blankett eller som svarsförsändelse per post.

Se anvisningar:

> lomakkeet.luke.fi/fiskmarker

Gemensamma fisketillstånd intresserar fritidsfiskare

De fiskeriområden som inrättades i fjol ska enligt lagen om fiske (36 §) utarbeta nya nyttjande- och vårdplaner, som ska innehålla ett förslag till bildande av gemensamma fisketillståndsområden. Med gemensamma fisketillstånd avses ett tillståndsområde som bildas av två eller flera innehavare av fiskerätt.

Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation genomförde i fjol en undersökning för att utreda behovet av gemensamma fisketillstånd för fritidsfiskare. Cirka 7 700 fiskare svarade på enkäten. Resultaten visar att tillstånden intresserar och att det är viktigt att de utvecklas. Hela 71 procent av deltagarna i undersökningen var intresserade av att utveckla de gemensamma tillstånden, och 82 procent ansåg att det är viktigt eller ganska viktigt att utveckla tillstånden. Enligt enkäten hade 38 procent av deltagarna köpt gemensamma tillstånd tidigare.

Fiskarna vill gärna ha vidsträckta gemensamma tillståndsområden och tillstånd som är lätta att skaffa. De vill köpa tillstånden på samma gång som de betalar fiskevårdsavgiften eller med någon annan digital applikation.

Spödagen och Pilkdagen är populära familjeevenemang

Den gemensamma Spödagen ordnas i år för elfte gången av Forststyrelsen och Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation. I år går Spödagen av stapeln den 6 juni. Pilkdagen, som infaller under sportlovs-veckorna, firades i år för andra gången.

Under Spödagen kan alla minderåriga fiska gratis vid vissa av statens fiskeställen. Vid fiskeställen finns handledare till hands för att hjälpa fiskarna. Vid en del av fiskeställen ordnas tävlingar och annat program under dagen.

Vintern 2020 ordnades endast fyra evenemang under Pilkdagen på grund av det dåliga isläget. Totalt deltog över 350 barn och unga samt deras vårdnadshavare i Pilkdagen.

I sommarevenemanget deltar årligen ett tusental minderåriga på ett tiotal olika orter på olika håll i Finland.

Mer information:

> eraluvat.fi/vapapaiiva > SV.

Returnera fiskmärkena

Alla som returnerat
ett fiskmärke deltar
också i ett lotteri med
fiskerelaterade
priser.

FISKEKORT

Mål
Tillståndstyp
Giltighet
Kod
Betald

Fiskevårdsavgift
Fiskevårdsavgift / 2020
Giltig till 31.12.2020

Intyg på betald
fiskevårdsavgift

Tillståndshavare
Adress

Spara fiskekortet!

- KLIPP UT FISKEKORTET OCH LAMINERA DET FÖR BÄTTRE HÅLLBARHET.
- HA ALLTID FISKEKORTET MED DIG NÄR DU FISKAR.

KOPPLA AV, MED TILLSTÅND.

FISKEVÅRDSAVGIFTEN
ÄR PERSONLIG. VID EN
INSPEKTION SKA
FISKEKORTET ELLER
ETT KVITTO VISAS UPP
PÅ PAPPER ELLER I
ELEKTRONISK FORM.

Forststyrelsen ansvarar för
registret över fiskevårdsavgifter.

TILL VAD ANVÄNDS PENGARNA?

Fiskevårdsavgiften används
till att förvalta fiskevatten
och fiskbestånd samt
övervaka fisket och erbjuda
fiskerirådgivningstjänster.

I det här numret av
tidningen berättar vi hur just
din fiskevårdsavgift främjar
fiskevården!

FÖRSÄLJNINGS- STÄLLEN

Forststyrelsens
webbutik Eräluvat.fi

Forststyrelsens servicenummer
020 69 2424
(vardagar kl. 9–16)

Eräluvats mobilapplikation
(öppnas 2020)

Forststyrelsens
försäljningsställen

R-kioskerna
(serviceavgift 3 €)

FISKEVÅRDSAVGIFT

45 € / ÅR
15 € / VECKA
6 € / DAG

BEHÖVET AV FISKETILLSTÅND BESTÄMS UTIFRÅN FISKESÄTT OCH FISKARENS ÅLDER

FISKESÄTT	18–64 ÅR	UNDER 18 ÅR OCH 65 ÅR FYLLEDA
METE, PILKFISKE OCH FISKE MED STRÖMMINGSHÄCKLA	AVGIFTSFRITT*	AVGIFTSFRITT*
HANDREDSKAPSFISKE MED ETT SPÖ	FISKEVÅRDSAVGIFT*	AVGIFTSFRITT*
FISKE MED STÅENDE REDSKAP OCH KRÄFTFISKE	FISKEVÅRDSAVGIFT OCH VATTENÄGARENS TILLSTÅND	VATTENÄGARENS TILLSTÅND
HANDREDSKAPSFISKE MED FLER ÄN ETT SPÖ	FISKEVÅRDSAVGIFT OCH VATTENÄGARENS TILLSTÅND	VATTENÄGARENS TILLSTÅND

*Gäller inte fors- och strömområden i vattendrag för vandringsfisk, områden med fiskeförbud eller särskilda områden som kräver ett områdesspecifikt tillstånd av vattenägaren. KALASTUSRAJOITUS.FI